

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Факультет журналістики, реклами та видавничої справи

Кафедра періодичної преси та медіаредагування

Кваліфікаційна робота
на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

**«Український мистецький ренесанс 2022 року
(серія журналістських матеріалів)»
«Ukrainian Art Renaissance 2022
(series of journalistic materials)»**

Виконала: здобувачка заочної форми навчання
спеціальності 061 «Журналістика»

Освітня програма «Журналістика»

Машталир Анастасія Сергіївна

Керівник ст. викл. Житнікова А. В. _____
(підпис)

Рецензент викл. Андрейчук В. В.

Рекомендовано до захисту:
Протокол засідання кафедри
№ ____ від ____ . ____ . 20__ р.

Завідувачка кафедри

_____
(підпис)

_____
(прізвище, ім'я)

Захищено на засіданні ЕК № 1
протокол № ____ від ____ . ____ . 20__ р.

Оцінка _____ / _____ / _____
(за національною шкалою/шкалою ECTS/ бали)

Голова ЕК

_____
(підпис)

_____
(прізвище, ім'я)

Одеса 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА.....	5
1. Українське мистецтво як чинник національної єдності.....	5
2. Огляд як популярний аналітичний жанр журналістики.....	7
ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	12
ВИСНОВКИ.....	14
БІБЛІОГРАФІЯ.....	16
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Культура охоплює всі види людської діяльності, адже жодна сфера життя, зокрема мистецтво, неможливі поза культурою. В умовах відродження і розвитку національної духовної культури українського народу особлива увага приділяється глибокому пізнанню історії, традицій і шляхів розвитку українського мистецтва, усвідомленню його внеску в творчість українського мистецтва. До скарбниці світової культури, що є запорукою зростання свідомості, національної честі, активізації духовного потенціалу.

Мистецтво є важливою частиною українського культурного життя. Еволюція мистецтва як культурного явища, тісно пов'язаного з суспільством, відображає всі соціальні та політичні процеси, що відбуваються в країні. Українське мистецтво, яке утверджувалося століттями і відображає духовний світ людей, їхній менталітет, завжди відзначалося значним морально-естетичним потенціалом.

Актуальність теми полягає у ролі мистецтва в Україні як фактору формування національної ідентичності та духовної спадщини народу. У контексті війни мистецтво стає особливо важливим, оскільки воно може стати інструментом мобілізації та підтримки національної єдності та боротьби за незалежність, а мистецькі твори стають способом відображення подій війни.

Мета — підготувати серію журналістських матеріалів, продемонструвати значущість українського мистецтва як чинника національної ідентичності та патріотизму.

Завдання:

- визначити роль українського мистецтва як чинника національної єдності;
- розглянути огляд як аналітичний жанр журналістики;
- зібрати джерела інформації для написання матеріалів;
- створити низку оглядів на тему відродження українського мистецтва в перший рік повномасштабного вторгнення.

Об'єкт дослідження — тема українського мистецтва.

Предмет дослідження — відродження українського мистецтва під час війни.

Методи дослідження: аналіз, синтез, узагальнення та порівняння.

Структура роботи. зумовлена поставленими в ній завданнями, включає: вступ, теоретичну частину, пояснювальну записку, висновки, бібліографію (досліджувані матеріали та наукову і навчально-методичну літературу) та додатки. Теоретична частина, складається з двох розділів, присвячених розкриттю особливостей стану та розвитку мистецтва як чинника української культури, а також — огляд як популярний аналітичний жанр журналістики. Пояснювальна записка є своєрідним підґрунтям для створення серії журналістських матеріалів, яке вміщує пояснення необхідності детального дослідження українського мистецького відродження У Додатках міститься три журналістські матеріали аналітичного жанру — огляд.

Обсяг текстової частини — 13 сторінок. Обсяг додатків складає 11 сторінок. У списку використаних джерел подано 12 найменувань.

ВИСНОВКИ

У межах творчого доробку було написано огляд ЗМІ. Об'єктами огляду стали спеціалізовані мистецькі онлайн-видання, такі як: «Слух», яке висвітлює події та явища зі світу музики, «Vertigo» — зі світу кіноіндустрії та «Читомо» — зі світу літератури та книговидання. Хронологічними межами огляду став рік від початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну (24.02-2022-24.02.2023). Нами було зафіксовано такі тенденції як: припинення діяльності видання «Слух» на 10 тижнів, адже перша перша публікація після початку війни з'явилася лише 6 квітня 2022 року після чого видання продовжило активно працювати, присвячуючи матеріали темі історичного культурного спротиву, який Україна чинила ще в радянські часи, змінам в житті митців та платформ для втілення творчості, реакціям лідерів думок музичної індустрії щодо війни та ставлення до країни-агресор, популяризації українських виконавців за кордоном та інше. Видання «Vertigo», на відміну від «Слух», майже не відновило свою діяльність, адже за досліджуваний період оприлюднило 6 новин, які стосуються номінантів та переможців премій «Оскар-2022» та «Еммі-2022», декілька авторських колонок в рубриці «Блог» та лише одну рецензію «Щирість шкільної буденності» на українську підліткову драму «Стоп-Земля». Видання «Читомо» активно висвітлювало підтримку України відомих постатей світу, зокрема письменниками та іншими особам літературного світу; висвітлювало акції бойкоту країни-агресору, які стосувалися членства російських медіа в Європейській мовній спілці, фінансування російської науки тощо; писали про зміни у транслітерації українських географічних назв за кордоном, про діяльність українських видавництв під час повномасштабного вторгнення, про українські книжкові ярмарки та заходи за кордоном, про оновлення фондів українських бібліотек від радянських та російських книжок, робили огляди закордонних ЗМІ про

війну в Україні, рейтинги книжок та добірки віршів про війну від сучасних закордонних та вітчизняних поетів.

Оглянувши мистецькі ЗМІ ми дійшли висновку, що в досліджуваній період мало уваги приділялося оглядам творів мистецтв українських діячів культури, які побачили світ в перший рік російсько-української війни. Тому наступними матеріалами нашого творчого доробка до кваліфікаційної роботи стали огляди літератури та кінофільмів. Попередній огляд книговидаць дав зрозуміти, що у 2022 році можна виокремити декілька основних категорій, а саме: книги про українських діячів культури і мистецтва, книги про УПА та книги, які висвітлюють безпосередньо війну 2022 року. У нашому огляді літератури ми виокремили саме першу категорію, а саме літературу, яка розкриває роль діяльності українських митців, які ввійшли в історію. Мета написаного нами матеріалу — підкреслити важливість історії та національного духу для розвитку української літератури та культури, поглибити розуміння читачів щодо викликів, які стояли перед українськими митцями та діячами культури, на фоні складних соціальних і політичних умов, їхнє прагнення досягнути своїх мрій та ідеалів.

У зв'язку з відсутністю у огляді спеціалізованого видання «*Vertigo*», наповнення, вирішили оглянути українські кінострічки 2022 року. Об'єктами огляду кінофільмів стали твори, які відображають історію життя українців, демонструючи часи українського козацтва у фільмі «Максим Оса: золото Песоголовця», так звані «лихі 90-і» — у «Носоріг», життя українського снайпера під час війни на Донбасі — у «Снайпер. Білий ворон». Мета написаного нами матеріалу — відобразити культурні та історичні цінності України, продемонструвати життя та проблеми українського народу, його погляди на світ.

Створена серія журналістських матеріалів продемонструє значущість українського мистецтва як чинника національної ідентичності та патріотизму.

БІБЛІОГРАФІЯ

Досліджувані матеріали

1. Іванців Анастасія. Дев'ять видань про культуру, які варто читати. *medialab.online*. 24 жовтня 2018 рік. URL : <https://medialab.online/news/9prokultururu/> (дата звернення : 02.04.2023)

Наукова та навчально-методична література

2. Авер'янова Ніна. Мистецтво як чинник консолідації українства: проблеми та перспективи. *Українознавчий альманах*. Випуск 21. Київ. С. 2017. С. 6-10.
3. Борисова Т. Б. Мистецтво як феномен духовної культури. *Духовна культура як домінанта українського життєтворення: матеріали Всеукр наук.-практ. конф. (Київ, 22-23 грудня 2005 р.) / ДАКККіМ*. Київ, 2005. С. 33-34.
4. Варич М. Огляд як популярний жанр журналістики у спеціалізованих автомобільних журналах. *Збірник праць Науково-дослідного інституту пресознавства*. 2013. Вип. 3. С. 361-368
5. Гарачковська О. Жанрові особливості аналітичної журналістики у контексті становлення сучасного інформаційного простору. *Український інформаційний простір*. Випуск 2 (8). 2021. С. 146-154.
6. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: підручник. Львів: ПАІС. 2004. 268 с.
7. Кузнецова О. Д. Аналітичні жанри і методи преси: посібник. Львів: ПАІС. 2013. 195 с
8. Левицька В. А., Денесюк О. А. Вплив мистецтва на формування національно-патріотичних почуттів особистості. *Молодий вчений*. 2018. № 12.1. С. 5-8.
9. Михайлин І. Л. Основи журналістики: підручник. Київ. Центр учбової літератури. 2011. 496 с.

10. Нерух О. О. Першооснови журналістської творчості. навчальний посібник для студентів філологічного факультету, спеціальність «журналістика». Харків: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна. 2002. 110с.

11. Покотило Г. М. Мистецтво як чинник націєтворення. *Духовна культура як домінанта українського життєтворення*: матеріали Всеукр наук.-практ. конф. (Київ, 22-23 грудня 2005 р.) / ДАКККиМ. Київ, 2005. С. 120-124.

12. Скрипник Г. Історія українського мистецтва: нові наукові контексти та суспільні виклики. *Українське мистецтвознавство*: матеріали, дослідження, рецензії: Зб. наук. пр. Київ. ІМФЕ ім. М.Т. Рильського НАН України, 2008. Вип. 8. С. 3-10. URL : <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/16867> (дата звернення : 23.03.2023)